
Har Akademikerne grunn til å være fornøyd?

FRA FORENINGEN

HANS PETTER AARSETH

President

Hovedtariffoppgjøret har nå vært i mekling i alle tariffområder. Akademikerne har anbefalt resultatene. Er det i tråd med hva vi har sagt tidligere, eller kan man si om Akademikerne som mange sa om AF: Opp som en løve, ned som en skinnfell?

Akademikerne har gjort det helt klart for omverdenen at vårt mål er å endre forhandlingssystemet, slik at vi kan få reelle forhandlinger for våre egne medlemmer. Vi valgte noe forskjellig strategi i stat og kommune. I kommunesektoren krevde vi egen hovedtariffavtale med forhandlinger basert på våre egne medlemmers lønnsmasse, mens vi i staten krevde en endring i forhandlingsordningen slik at forhandlingene skjer departementsvis med hovedvekt på fastsettelse av en ramme for lokale forhandlinger.

I statssektoren valgte Akademikerne å følge et mer tradisjonelt forhandlingsforløp med varsel om plassoppsigelse og plassfratredelse. Hadde man ikke kommet frem til et anbefalt forslag, ville Akademikerne stat nå vært i streik. I kommunesektoren valgte vi en annen strategi. Vi nektet å bryte forhandlingene med arbeidsgiverne selv om de på sin side ikke ville gi oss noe tilbud. For å «tvinge» oss inn i folden, måtte Kommunenes Sentralforbund kreve brudd med Akademikerne. Denne historiske begivenhet førte oss inn i mekling. Men vi krevde heller ikke meklingen avsluttet og gav ikke varsel om plassfratredelse (streik) hvis meklingen ikke kom i havn. Vi ville da valgt andre kampmidler dersom det ikke kom et meklingsforslag vi kunne anbefale. Vi krevde egen avtale og anbefaler et forslag basert på en fellesavtale. Vi krevde departementsvis forhandlinger og anbefaler en felles statsavtale. Står vi da til troende?

Det er to forhold som lå til grunn for Akademikernes konklusjon. For det første har arbeidsgiverne denne gang vist i praksis at de mener alvor når de gir uttrykk for at den enkelte arbeidsgiver i større grad må få anledning til å bruke lønn som et personalpolitisk virkemiddel. En lokal pott i kommunesektoren på

1,5 % er historisk høy og tilsier at lokale arbeidsgivere til høsten har 1 milliard kroner til disposisjon for dette formål. Tendensen videreføres i år 2001, hvor det innenfor en vesentlig mindre disponibel ramme er avsatt 0,9 % til lokale forhandlinger. I staten er den lokale pott noe mindre (0,75 %), men det er satt av betydelige midler til sentrale justeringer. I både stat og kommune er det forutsatt at høyskolegrupper, langtidsutdannede og undervisningssektoren skal prioriteres.

Det andre forholdet vi har tillagt avgjørende betydning, er at det i alle forhandlingsområder skal nedsettes partssammensatt utvalg som i god tid før neste hovedtariffoppgjør skal gjennomgå forhandlingssystem og avtalestruktur med det formål å se om eventuelt andre ordninger kan være mer hensiktsmessige. Akademikernes krav om egen hovedtariffavtale skal være en del av grunnlaget for utvalgsarbeidet.

Hva er så det materielle innhold i avtalene for våre medlemmer? Alle får kr 5 000 i år og kr 2 200 til neste år. Dessuten får man i løpet av perioden fem ukers ferie. I staten og Kommunenes Sentralforbund har Akademikernes begynnerstillinger fått to lønnstrinn. I Oslo er det bare turnuslegene som er blitt dette til dels.

Det endelige økonomiske resultatet vil vi ikke kjenne før de sentrale justeringer er gjennomført i staten og våre tillitsvalgte rundt om i virksomhetene har ført lokale forhandlinger. Vi vil komme grundig tilbake med råd og veiledning som kan gi nødvendig grunnlag for å føre disse forhandlingene.

Som en følge av forhandlingene vil Regjeringen fremme forslag for Stortinget om at knekkpunktet i statens pensjonsordning skal fjernes. Dette vil da også automatisk få samme konsekvens for de kommunale pensjonsordninger. De som har et pensjonsgrunnlag på 12 x G (ca. 560 000) vil derved få økt sin årlige pensjon med vel 100 000 kroner.

Akademikerne har anbefalt meklingsforslagene. Hva skal Legeforeningen gjøre? I kommunal sektor er det opp til den enkelte organisasjon å akseptere eller forkaste resultatet. Svarfristen er satt til 26.6. 2000. Våre særavtaler har utløpt og skal reforhandles innen dette. Vi forbeholder oss å se resultatet av særavtaleforhandlingene og hovedtariffoppgjøret samlet.

Publisert: 10. juni 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. februar 2026.